

L'AMO DES TA

APROPEM L'ESCOLTA

CONCERT N°8

08.07.2023

“La Modesta, més que un cicle de concerts de cambra”

El cicle de concerts La Modesta es presenta com una oportunitat cultural per apropar el repertori de cambra a la ciutat de Mataró, sense oblidar que un dels objectius del projecte és el de trencar la quarta paret entre intèrprets i audiència.

Continuant amb la idea de sortir de l'espai tancat de la sala de concerts, s'han creat una sèrie de recursos previs que pretenen connectar les experiències prèvies al concert (tallers, jam session, moments d'estudi d'instrument) amb el mateix.

Els objectius pedagògics del cicle **La Modesta** són:

- Crear un diàleg artístic per a totes les edats i nivells.
- Compartir materials artístics amb el gruix de la població de la ciutat.
- Obrir l'espai de la sala de concerts i compartir la música a tot arreu.
- Fer ús de l'art com a revolució personal i col·lectiva.

Aula de Música Masafrets és l'entitat encarregada de generar aquest dossier pedagògic.

VUITENA JORNADA - 08.07.2023

El vuitè concert del cicle tindrà lloc el dia 08 de juliol a la Sala de l'Ateneu de Mataró, i les intèrprets seran **Gener Salicrú Soler**, al clarinet, **Ariadna Rodríguez Masafrets** al violí, i **Jordi Flaquer Forest**, al piano.

• GENER SALICRÚ SOLER •

En Gener és un clarinetista mataroní, membre cofundador del grup de música persa Gâh Ensemble i de MU/DA, del quintet de corda i clarinet Klimt, el quintet de vent Polissons, i del Quartet Lîla. Ha tocat amb orquestres com l'Orquestra de Cambra de Granollers o la Schubert Filharmonia i ha participat en espectacles produïts pel Palau de la Música, la Fundació "La Caixa" i el Teatre Nacional de Catalunya, entre d'altres.

Va estudiar al Conservatori Municipal de Música de Barcelona, amb menció d'honor als premis de fi d'estudis, com també a l'Escola Superior de Música de Catalunya, amb un curs de perfeccionament a l'Acadèmia de les Arts i Espectacles de Praga. Actualment, és professor de clarinet a l'Escola Municipal de Música-Conservatori Josep Maria Ruera de Granollers, i ha impartit classes a la Fundació Barenboim-Said de Ramallah (Palestina).

• ARIADNA RODRÍGUEZ MASAFRETS •

L'Ariadna és violinista, nascuda a Mataró, i ha participat en formacions de música de cambra com el Quartet Lila, Quartet Moana o Ensemble Fuster. També ha estrenat l'integral de cambra de la compositora contemporània Claudia Baulies amb l'Akva Ensemble, participat en el projecte Blau Salvatge de nova creació i jazz, entre altres projectes que també han estat enregistrats. Ha tocat en formacions professionals com l'Ensamble 216, la Camerata Penedès, la Schubert Filharmonia, la Simfònica del Vallès o la Camerata Eduard Toldrà.

La seva formació orquestral comença amb les joves orquestres nacionals de Catalunya i Espanya, com també al Schleswig-Holstein Musik Festival a Alemanya. Va estudiar a l'IEA Oriol Martorell, acabant el darrer any de grau professional al Conservatori Municipal de Música de Barcelona amb menció d'honor tant en violí com música de cambra, continuant els estudis a l'Escola Superior de Música de Catalunya, també amb excel·lents qualificacions. Actualment, és sòcia d'una de les cooperatives culturals i espais educatius musicals de la ciutat de Mataró, impulsant projectes com el Certamen Núria Masafrets i el Cicle de Concerts *La Modesta* (a partir dels estudis en el postgrau d'Economia Social i Solidària), mentre continua els estudis en l'instrument per preparar repertori de música de cambra com individual.

• JORDI FLAQUER FOREST •

Compositor, pianista i editor musical, en Jordi estudia actualment composició a l'Escola Superior de Música de Catalunya sota el mestratge d'Albert Guinovart. A més, ha rebut els consells de Jordi Cervelló i Xavier Boliart (contrapunt, fuga i instrumentació). Dins d'aquest camp ha rebut diferents premis: Premi de la Tercera Edició d'El Cor Canta (2022) per a cor, soprano i banda simfònica; 3r premi del Concurs de música vocal Amics del Liceu (2009) i diversos guardons al Premi

Ciutat de Reus de composició coral infantil (2009, 2019, 2021). També ha rebut una menció d'honor al 33è Premi Internacional Frederic Mompou (2012) de composició. Ha escrit diverses peces per a piano, veu i piano, i conjunt de cambra. També ha realitzat diverses instrumentacions d'obres per a públic infantil: La Boite a Jeux-jeux (C. Debussy), Ma mère l'oie (M. Ravel), La suite del Trencanous (P. Txaikovski), Quadres d'una exposició (M. Mussorgski), així com vàries obres de Mahler, Smetana, Janacek i Dvorak pel Festival Musika-Música de Bilbao (2017).

Després d'estudiar el cicle superior de piano amb Pierre Réach a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), acabant amb la supervisió de Maria Jesús Crespo. Treballa també amb Carme Poch en un curs de formació al Conservatori Municipal de Barcelona i, més tard, a títol individual. Rep masterclasses amb Josep Maria Colom i Antoni Besses. Des de 2004 forma part del Trio Hyagnis, amb Helena Muñoz (violí) i Andrea Peirón (violoncel).

Ha rebut nombrosos guardons, entre ells el Premi d'interpretació Pere Vallribera per a pianistes acompanyants i de repertori (2011), el Premi "Mas i Mas" dins del VII Concurs Internacional de Música de les Corts (2011) i el 2n premi del XV Concurs d'interpretació Arjau (2010), també ha estat finalista del concurs Paper de Música de Capellades 2012. Complementa la seva vocació interpretativa i compositiva treballant com a corrector i editor de partitures a la centenària Editorial de Música Boileau.

REPERTORI

El repertori del concert del 8 de juliol de 2023 comptarà amb les següents obres:

- *Prelude, Allegro & Pastorale*, Rebecca Clarke
- *Suite op. 157 b*, Darius Milhaud
- *Clarinet Trio*, Aram Khachaturian
- *Atlantic Trio*, Joan Albert Amargós

Podeu escoltar el repertori a través d'aquests enllaços:

Spotify: <https://open.spotify.com/playlist/0BqojV2a9PSVeGfNIBjWab?si=390514ca9b124996>

Youtube: https://youtube.com/playlist?list=PLUTmZ-a8RBzZ_xN5cxQwcI9MMvAO7Zel

A continuació es presenta cada obra amb el context històric de la compositora o compositor, l'explicació de l'obra i una proposta d'activitat a partir d'un moviment o element en qüestió.

1- Prelude, Allegro & Pastorale, de Rebecca Clarke

COMPOSITORA

Rebecca Helferich Clarke va néixer a Harrow, Anglaterra, el 27 d'agost de 1886, i va morir a la ciutat de Nova York el 13 d'octubre de 1979. La Rebecca va ser una compositora de música clàssica i una violista que va fer-se famosa per les seves obres de música de cambra amb viola.

La Rebecca va començar a tocar el violí amb nou anys d'edat. Anava a classe amb el professor Hans Wessely. Segons Clarke assenyala en una entrevista amb Nancy Uscher, aquest professor no era gaire bo perquè, tot i ser molt bo amb la mà dreta, no ho era gaire amb l'esquerra, la de l'arc, més difícil d'ensenyar i més important; a més, deia que era un personatge molt antipàtic. Hi ha qui diu que

arran d'aquest motiu, es va començar a interessar per la composició. El 1903 va començar els seus estudis de música a la Royal Academy of Music però, dos anys més tard, després que el seu professor d'harmonia Percy Hilder Miles li demanés de casar-s'hi, el seu pare la va fer marxar de la institució. Més tard, el mateix Percy li deixaria el seu violí Stradivarius com a herència. Del 1907 al 1910 va assistir al Royal College of Music i es va convertir en una de les primeres alumnes de composició de Sir Charles Villiers Stanford. A propòsit d'Stanford va canviar el violí per la viola, just quan aquesta última començava a ser vista com un instrument solista legítim.

L'any 1912 Clarke va ser seleccionada per tocar a la Queen's Hall Orchestra, en un dels seus primers passos com a intèrpret professional després d'abandonar la Royal College of Music. Va continuar la seva carrera interpretativa als Estats Units, on es va traslladar el 1916, i va ser allà on va presentar, l'any 1918, una peça per a viola i piano - *Morpheus* - sota el pseudònim d'Anthony Trent. En aquest mateix recital, hi va presentar altres obres seves, però sota el seu nom real, i la premsa les va ignorar descaradament en comparació amb els elogis que va rebre la peça de 'Trent'.

L'any 1919 la Rebecca va compondre la seva obra més reconeguda: la *Sonata per a viola i piano*, patrocinada per la seva veïna i mecenes - Elizabeth Sprague Coolidge. Clarke va acabar presentant la sonata en una competició de 72 participants, on va aconseguir la primera posició juntament amb una obra d'Ernest Bloch, a qui Coolidge va acabar declarant com a guanyador. Aquest empat va causar molta polèmica, es va arribar a especular que el nom de Clarke era un pseudònim del mateix Bloch perquè en aquella època no es veia possible que una dona hagués escrit una obra com aquesta. Els següents anys va compondre dues obres sota el patronatge de Coolidge: el seu *Trio per a piano* (1921) i la *Rapsòdia per a cello i piano* (1923). Aquestes obres, juntament amb la *Sonata per a viola i piano* (1919) es consideren el punt culminant de la seva carrera compositiva.

A partir de l'any 1923, Clarke va compondre molt menys ja que es va dedicar a la seva carrera interpretativa. Quan va esclatar la Segona Guerra Mundial, Clarke estava vivint als Estats Units i no va poder tornar a Anglaterra. Durant aquells anys es va retrobar amb un company de la Royal College of Music, James Friskin, un compositor, pianista i fundador de la Julliard School, es van casar el 1944.

La seva obra ha estat oblidada durant molt temps, però la *Rebecca Clarke Society* (a càrrec de les musicòlogues Liane Curtis i Jessie Ann Owens) ha fet un gran treball recuperant i promovent les obres de Clarke i honorant la seva vida i obra.

OBRA

El *Preludi, Allegro i Pastorale*, és una composta el 1941; es tracta d'una peça d'influència neoclàssica, escrita per a clarinet i viola (originalment per al seu germà i la seva cunyada).

El 1942 es va celebrar el 19è Festival de la Societat Internacional de Música Contemporània a Berkeley, Califòrnia, on hi van estar representats més de 30 compositors de 13 nacions. Tots eren homes, amb una excepció: Rebecca Clarke. A les notes del Festival de 1942, Rebecca va descriure modestament el seu "Preludi, Allegro i Pastorale" com (cita): "... sense pretensions: un petit preludi breu i modest... El segon moviment hauria de sonar molt animat... El tercer moviment, *Pastorale*, és més aviat melancòlic i nostàlgic..."

Aquesta obra, i bona part de la música de Clarke, va romandre inèdita durant la seva vida, però, amb el pas del temps, la seva qualitat i abast van sortir cada cop més a la llum. Quan Clarke va complir noranta anys el 1976, va ser entrevistada per la BBC, i semblava alhora satisfeta i desconcertada per tota l'atenció renovada.

2- Suite op. 157b, de Darius Milhaud

COMPOSITOR

Darius Milhaud va ser un compositor que va néixer a Marsella (França) el 4 de setembre de 1892, i va morir a Ginebra (Suïssa) el 22 de juny de 1974.

Quan tenia set anys va començar a estudiar violí amb Leo Bruguier, qui el va incorporar al seu quartet de corda. Posteriorment, va ingressar al Conservatori de París, el 1909, on va ser alumne d'Andre Gedalge (contrapunt), Paul Dukas i Vincent d'Indy (direcció d'orquestra) i Charles Widor (fuga), entre d'altres.

El 1910 va escriure una òpera còmica basada en un llibret de Francis Jammes titulat *Brebis égarée* (l'ovella descarriada). La seva primera *Sonata per a violí i piano* data de 1911 i el seu primer *Quartet de corda* va ser escrit el 1912.

L'interès del jove compositor per la música dels seus contemporanis austríacs de la Segona escola de Viena, el va empènyer a ser el primer a dirigir, a la Salle Gaveau de París l'any 1914, el *Pierrot Lunaire* d'Arnold Schoenberg.

El 1916 va viatjar al Brasil com a secretari de Paul Claudel, aleshores l'ambaixador francès al país. En aquest viatge, Milhaud va escriure les *Saudades do Brazil* (enyorances del Brasil), *Le Bœuf sur le toit* (El bou al teulat) i el poema coreogràfic *L'Homme et son desir* (L'home i el seu desig). El 1918 va tornar a França i va entaular amistat amb Erik Satie i amb els músics del Grup dels Sis. Durant els anys posteriors, l'activitat creadora de Milhaud va ser incessant: cantates, concerts, cançons, obres corals i un llarg etcètera. Es va casar amb la seva cosina Madeleine, que a partir de

1937 seria la seva col·laboradora en diverses obres. El 1940 es va traslladar als Estats Units en rebre l'encàrrec d'una simfonia per a l'Orquestra de Chicago. Allí va romandre fins al 1947, treballant com a professor de composició al Mills College d'Oakland, Califòrnia. Va abandonar Amèrica per a treballar com a professor honorari de composició al Conservatori de París.

El 1965 el seu catàleg estava integrat per 409 obres, de petit i gran format, escrites per a tots els gèneres musicals.

OBRA

En el primer moviment, "Ouverture", escoltem un ritme molt característic d'Amèrica del sud (que es reflecteix a més obres del compositor, influència d'haver viscut al Brasil un parell d'anys) tocat pel piano: l'accentuació rítmica 3+3+2, que durarà fins al mig del moviment.

Després es dilueix en una secció central contrastada més lírica seguida, a partir d'un passatge més sincopat, d'una tornada al ritme inicial. "Divertissement", comença amb un tema que agafa forma a partir del diàleg entre el violí i el clarinet, un duet que jugarà amb aquesta textura contrapuntística a dues veus fins que entra el piano, continuant i ampliant la conversa musical. El moviment acaba amb

una reexposició enriquida on el piano reproduceix el diàleg inicial entre violí i clarinet, alliberant-los per afegir noves veus.

“Jeu” es mostra fidel al seu títol: de caràcter juganer, aquest tercer moviment s’assembla a una dansa folk, rítmica. Sense la presència del piano, el duet anirà alternant les melodies de forma simètrica (A-B-C-B-A).

El quart moviment, “Introduction et final”, comença amb un passatge que recorda a una cançó popular francesa, en compàs de cinc, mentre el piano es manté en un registre molt greu. Aquesta lenta introducció ens porta, mitjançant un sobtat canvi de tempo i compàs (binari compost), a un moviment ple de melodies brillants i senzilles que, sorprenentment, acaba per diluir-se en un ambient melangiós i esmorteït.

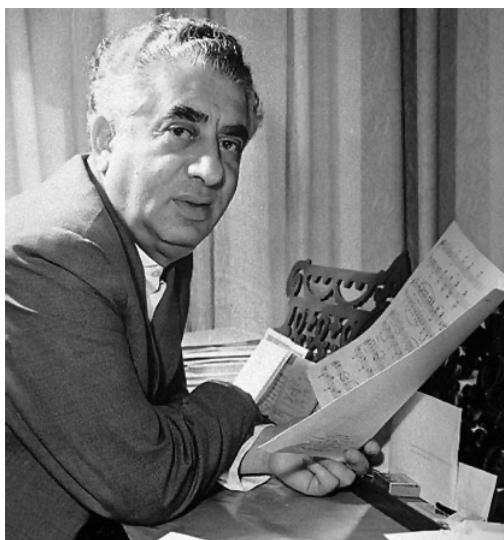
3- Clarinet Trio, d’Aram Khachaturian

COMPOSITOR

Aram Ilítx Khatxaturian, va néixer a Tbilissi, Geòrgia, el 6 de juny de 1903, i va morir a Moscou, l’1 de maig de 1978. Va ser un compositor que, entre d’altres, va crear l’Himne nacional d’Armènia soviètica.

El seu pare, Eguià (o Ilià) Khatxaturian, va deixar el seu país d’origen, Armènia, cap al 1870, i es va establir a Tbilissi per fer d’enquadernador. Aram era el més menut de cinc germans i va començar a desenvolupar el seu gust per la música sentint cantussejar la seva mare i escoltant els músics ambulants.

Aram va començar estudis de piano als quals va dedicar dos anys, i tot i que posteriorment es decantés breument per la carrera d’Economia, va prosseguir estudiant piano de forma autodidacta. A onze anys va acudir, per primera vegada, a una representació d’òpera que li va produir un gran impacte i el va deixar fascinat. A Moscou, malgrat els seus escassos coneixements de solfeig i de piano, va demostrar tal talent musical que va ser admès en l’Institut Gnessin on va estudiar violoncel, i després inicià les classes de

composició el 1925. Va ser aleshores quan començà a compondre la *Toccatà per a piano*, estrenada el 1932, i la seva *Primera Simfonia*.

L'any 1929 va inscriure's al Conservatori de Moscou, i durant la dècada de 1930 es va casar amb la compositora i companya d'estudis Nina Makàrova; el 1951 va passar a ser professor de l'Institut Pedagògic Governamental de Música Gnessin. Va mantenir importants debats en el sindicat de compositors cosa que, més endavant, li reportaria greus denúncies sobre algunes de les seves obres, en considerar que la seva música era una "música formalista", com en el cas de Serguei Prokófiev i Dmitri Xostakóvitx. No obstant això, tots tres compositors van esdevenir els denominats "titans" de la música soviètica i van assolir reputació mundial com a destacats compositors del segle xx.

Va ser un dels primers compositors que va integrar la música moderna i el ballet clàssic. Estava convençut que el públic havia de sentir les mateixes emocions i sensacions que el cos de ball tractava de transmetre. Entre les tradicions clàssiques, l'academicisme i el recurs a fonts folklòriques, la seva obra va anar adquirint enorme popularitat en la Unió Soviètica i afavorint, quasi directament, els postulats implícits en el realisme socialista.

Cap al final de la seva carrera va compondre l'himne de la República Socialista Soviètica d'Armènia, assolí el Premi de l'Estat concedit a músics soviètics (el 1971) i l'agost de 1974 fou distingit amb el títol de Comanador de les Arts i les Lletres de França, durant el Festival de Menton.

OBRA

El trio de Khachaturian és una obra d'estudiant escrita mentre el compositor estava inscrit al Conservatori de Moscou. Va ser acabada el 1932 i és totalment característica de l'estil exòtic i distintiu del seu compositor.

El primer moviment (el que interpretarem al concert) té un aire d'improvisació. La melodia principal, donada successivament al clarinet, al violí, i piano, es compensa amb passatges i cadències molt ornamentades. El material musical es repeteix contínuament, creant una atmosfera hipnòtica.

4- *Atlantic Trio*, de Joan Albert Amargós

COMPOSITOR

Joan Albert Amargós va néixer el 2 d'agost de 1950 a la ciutat de Barcelona, net del compositor Joan Altisent i Ceardi. Va estudiar música al Conservatori Superior de Música del Liceu, del qual actualment és conseller artístic del Departament de Jazz i Música moderna.

És un artista especialment conegut pel gran públic per haver arranjat temes per a Joan Manuel Serrat i Miguel Poveda, amb una sòlida trajectòria com a compositor. La música d'Amargós fa de pont entre la tradició culta dels grans corrents estètics europeus, que es van introduir a Catalunya durant el modernisme i la primera meitat del segle xx; i la tradició

musical popular, amb gèneres com el flamenc i el jazz. La seva relació amb músics flamencs com Enrique Morente o Camarón de la Isla ha donat un caràcter tel·lúric i desacomplexat a la seva obra, amb títols com *Tarantos* (1985) o el jazzístic *Homenatge a Michael Brecker* (2008). Amargós ha estat distingit amb el Premi Nacional de Música de la Generalitat de Catalunya (2002) i el de l'Academia de las Artes y las Ciencias de la Música.

És fundador del grup de música *Música Urbana*, amb el qual va gravar dos discs, és concertista de piano i clarinet. Alterna aquesta professió amb la composició d'obres de cambra, simfòniques, o bé pel cinema, teatre, dansa o televisió. També és autor de mitja dotzena de sardanes. Arreglador i orquestrador d'anomenada, ha treballat amb músics tan diversos com Quico Pi de la Serra, Camarón de la Isla, Paco de Lucía, Joan Manuel Serrat, Tomatito, Luz Casal o Miguel Poveda, cosa que fa evident la seva polivalència artística.

La seva òpera *Eurídice*, per a mezzosoprano i baríton —acompanyats per violí, violoncel, contrabaix i bandoneó—, amb llibret de Toni Rumbau, s'estrenà el 2 de juliol de 2001 al Convent dels Àngels de Barcelona, amb Claudia Schneider i Cristina Zavalloni com a mezzos, i Marc Canturri i Enric Martínez Castignani com a barítons.

L'any 2002 fou guardonat amb el Premi Nacional de Música, concedit per la Generalitat de Catalunya, "per la capacitat de síntesi entre els diversos llenguatges musicals demostrada especialment en la seva producció compositiva de l'any 2001". La seva peça *Northern Concerto*, una composició per a flauta dolça i orquestra, fou nominada pel Premi Grammy l'any 2008 en la categoria de música clàssica contemporània.

OBRA

L'obra *Atlàntic Trio* va ser escrita per encàrrec de Richard Rimbert, clarinetista solista de l'Orquestra de Bordeus. L'obra, escrita per a violí, clarinet i piano, es va estrenar el 10 de maig de 2003 a l'escola de música Guildhall School of Music and Drama de Londres, amb el violinista Stephane Rougier, el pianista Hervé N´Kaoua i Rimbert al clarinet.

Consta de quatre moviments. Nosaltres interpretarem el primer.

Ens veiem el dissabte vuit de juliol a dos quarts de set, a l'Ateneu.

Fins aviat!